T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2017 / 302
KARAR NO : 2017 / 601
KARAR TR : 23.10.2017

ÖZET: İdare Mahkemesi kararının Danıştay tarafından bozulması üzerine, İdare Mahkemesinin kararı gereğince davacı kuruluş tarafından ödenen paranın davalıya iadesi sırasında faiz ve gecikme zammı adı altında ihtirazi kayıtla ödenen bedelin iadesi istemiyle açılan ve ilk idari işlemin devamı olup aynı nitelikleri taşıyan ve ondan bağımsız düşünülemeyecek olan uyuşmazlığın, İDARİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : T. D.İşletmeleri A.Ş.
Vekilleri : Av. Y.Ç., Av.P. Ö. U.
Davalı : Sosyal Sigortalar Kurumu Başkanlığı(Aydın Sigorta İl Müdürlüğünü izafeten)
Vekilleri : Av. T.D., Av.S. G.K.

O L A Y : 1-a)Davacı vekili dilekçesinde; müvekkilinin 233 sayılı KHK ile kurulmuş, sermayesinin tamamı Devlete ait ve 4046 sayılı Yasa kapsamına (özelleştirme kapsamına) alınmış bir Kamu Kuruluşu olduğunu; müvekkili Kuruluşta kapsamdışı statüde çalışan personel ücretleri için, 4447 sayılı Yasa kapsamında tahakkuk ettirilen işsizlik sigortası primlerinin iadesi için Ankara 2.İdare Mahkemesi'nin E:2001/1648 sayılı dosyası ile ikame edilen davanın, Mahkemenin 27.03.2003 tarih, K:2003/485 sayılı ilamıyla kısmen müvekkili Kuruluş lehine kabul edildiğini ve SSK Aydın Sigorta İl Müdürlüğü'nde 1.5221.1028701.09.07-21 sicil sayılı dosyada işlem gören müvekkiline bağlı, işyerinde görev yapan kapsamdışı personel ücretleri için davalı kuruma issizlik sigortası pirimi adı altında ödenen paraların, davalı kurumca müvekkiline iade edildiğini; Ankara 2.İdare Mahkemesi'nin bu kararının Danıştay 10.Dairesi'nin E:2003/3697, K:2006/3738 sayılı ilamı ile Müvekkili Kuruluş aleyhine bozulduğunu, bu bozma ilamına karşı tashih-i karar kanun yoluna başvurulduğunu, bu konuda henüz bir karar verilmediğini dolayısıyla, Ankara İdare Mahkemesi'nce henüz bozmaya uyulup-uyulmaması yönünde bir karar oluşturulmadığını ve başkaca bir karar da verilmemiş olduğunu; Danıştay 10.Dairesi'nin bozma ilamı sonrası SSK Aydın Sigorta İl Müdürlüğünün 29.9.2006 tarih, 77702 sayılı yazı ile, mahkeme kararı gereği iade etmiş olduğu para ile birlikte, tahakkuk ettirmiş olduğu 1.609,36 YTL'nin de Müvekkilince kendilerine ödenmesini istediğini; müvekkili Kuruluşça 20.10.2006 tarih, 3258-4432 sayılı yazı ile, tahakkuk ettirilen faize itiraz edilmiş ise de, SSK Aydın Sigorta İl Müdürlüğü'nden alınan 31.10,2006 tarih, 85671 sayılı yazı ile tahakkuk ettirilen faizin yatırılmasının yeniden istenilmesi üzerine, faiz adı altında talep edilen paranın 03.11.2006 tarihinde ihtirazi kayıtla ödendiğini; dava konusu ihtilaf her ne kadar İdare Mahkemesi kararının bozulması sonrası uygulama ile ilgili ise de; ihtilafın, 4447 sayılı Kanunla düzenlenmiş bulunan işsizlik sigortası primlerinin tahakkuk ve tahsiline ilişkin bulunduğunu; 4447 sayılı Kanunun "İşsizlik sigortası Primleri ile Sağlık sigortası Primlerine İlişkin Hükümler" başlıklı 49.maddesinin "...sigortalı işçilerin, işverenlerin ve Devletin her ay için ödeyecekleri işsizlik sigortası primlerinin hesabı, günlük kazancın ve sınırlarının belirlenmesi, prim belgeleri, işsizlik sigortası primlerinin ödenmesi, ödenmeyen primler ve cezalar için düzenlenecek belgeler, yeni işverenin sorumluluğu, teminatın ve hak edişlerin prim borcuna karşılık tutulması, yersiz olarak alınan primlerin iadesi hususlarında 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 77,78,79,80,81,82,83 ve 84 üncü maddeleri hükümleri uygulanır... " şeklinde olduğunu; 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 80.maddesinde de "...Kurum alacaklarının tahsilinde 21.07.1953 tarih ve 6183 sayılı Kanunun uygulanmasından doğacak uyuşmazlıkların çözümlenmesinde alacaklı sigorta müdürlüğünün bulunduğu yer iş mahkemesi yetkilidir...." denildiğini; belirtilen mevzuata binaen işbu davanın Mahkemelerinde açıldığını; uyuşmazlığın esasına ilişkin olarak; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun "Kararların Sonuçları" başlıklı 28/2. maddesinin "……kararlardan belli bir miktarı içerenler genel hükümler dairesinde infaz ve icra olunur " şeklinde olduğunu; mahkeme kararı ile hükmolunan paraların tahsil usul ve şeklinin 2004 Sayılı İcra İflas Kanunu ile düzenlediğini, aynı Kanunun "İcranın İadesi" başlıklı 40. maddesinin "bir ilamın bölge Adliye Mahkemesince kaldırılması veya temyizen bozulması icra muamelelerini olduğu yerde durdurur. / Bir ilam hükmü icra edildikten sonra bölge adliye Mahkemesince kaldırılır veya yeniden esas hakkında karar verilir ya da Yargıtay'ca bozulursa aleyhine icra takibi yapılmış olan kimsenin hiç veya o kadar borcu olmadığı kesin bir ilâmla tahakkuk ederse, ayrıca hükme hacet kalmaksızın icra tamamen veya kısmen eski haline iade olunur." şeklinde olduğunu; görüleceği üzere 2577 Sayılı Yasanın 28/2. maddesinin atıf yapmış olduğu, 2004 sayılı Yasanın 40. Maddesinin, Mahkeme ilamının icra edilmesinden sonra ilamın bozulmasına müteakip, infaz olunan kararın eski haline iade edileceğini düzenlendiğini, ayrıca gecikme zammı veya faiz tahakkuk ettirileceğine dair bir hüküm ihtiva etmediğini; Ankara 2.İdare Mahkemesi kararının Danıştay 10.Dairesi'nce bozulmasının İdareye, Mahkeme kararı gereği Müvekkili Kuruluşa ödemiş olduğu parayı geri alması yönünde işlem tesis etmesi için bir hak vermediğini; nitekim Yargıtay 12.Hukuk Dairesi'nce ittihaz olunan 09.03.2004 tarih, 2004/287 E.-2004/5426 K. sayılı ilamda " İİK.nun 40. maddesi gereğince bir ilam hükmünün bozulması icra işlemlerini olduğu yerde durdurur. Somut olayda takip konusu idare mahkemesi kararı Danıştay'ca bozulmuştur. İdare Mahkemesinin eski kararında direnmesi, bozulan kararın tekrarından ibaret olup, İİK.nun 40.

maddesine göre duran takibin devamını sağlamaz. O halde şikayet kabul edilerek takibin devamı yönündeki memurluk işleminin iptaline karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde hüküm tesisi isabetsizdir." şeklinde hüküm tesis edilmiş olduğunu, buna göre idarenin Mahkeme kararı gereği ödemiş olduğu parayı aynen geri alabilmesi için kendi lehine kesinleşmiş bir karar verilmesinin gerektiğini; ittihaz olunan İdare Mahkemesi kararına göre ödenen paranın iadesi hakkında çıkan ihtilaflara yönelik Danıştay 1. Dairesi'nce ittihaz olunan 2001/144 E. 2002/12 K. sayılı emsal nitelikli kararda; " 1- ...yapılan ödemelerin söz konusu iptal kararının temyiz incelemesi sonucunda yürütülmesinin durdurulmasına veya bozulmasına karar verilmesi ya da bozmaya uyularak ilk derece mahkemesince davanın reddedilmesi hallerinde idarece geri istenmesi gerektiği, 2-İdarenin bu alacağı ile ilgili olarak kamu görevlisine borcun ifasını isteyen ihtarda bulunulmasına rağmen borcun ödenmemesi halinde, borçlunun temerrüde düştüğü tarihten itibaren faiz uygulanması gerektiği, " şeklinde hüküm kurulmuş olduğunu; Danıştay 10.Dairesi'nce verilen 06.07.2004 tarih, 2004/6209 E. 2004/5912 K. sayılı başka bir emsal kararda da "yargı kararının bozulması üzerine davacıdan sözkonusu tutarın yasal faizi ile birlikte alınabilmesi için davacıya tazminat miktarının ödenmesi için makul bir süre verilerek bildirimde bulunulması, tanınan bu süre içerisinde ödeme yapılmaması halinde yasal faiz işletilmesi gerektiği" denildiğini; İdare Mahkemesi kararı gereği ödenen paraların, Mahkeme kararının bozulmasını müteakip faizi ile birlikte iadesinin idare tarafından talep edildiği emsal uygulamalar hakkında verilen Danıştay 5. Dairesi'nin 19.12.1984 tarih, 1980/5822 E. 1984/4541 K. sayılı, Danıştay 10. Dairesi'nin 06.07.2004 tarih, 2004/6209 E. 2004/5912 K. sayılı, Danıştay 1. Dairesi'nin 25.01.2002 tarih, 2001/144 E. 2002/12 K. sayılı ve Danıştay 1.Dairesi'nin 18.06.1983 tarih, 1983/124 E. 1983/153 K. sayılı emsal kararlarda da, Mahkeme kararı gereği ödenen paraların, kararın bozulmasını müteakip iadesinde, paraya ödeme tarihinden itibaren faizin işletilemeyeceğine ilişkin kararlar oluşturulduğunu, aynı mahiyette verilen birçok emsal Danıştay ve Yargıtay kararları bulunduğunu; müvekkili Kuruluşa ödenen paranın mesnedinin, Ankara 2.İdare Mahkemesi kararının Danıştay 10.Dairesi'nce bozulmuş olması, ancak henüz ihtilaf hakkında Mahkemesince davalı kurum lehine kesinleşmiş yeni bir karar ittihaz edilmemiş olmasına rağmen, Müvekkili kuruluşça kendisine yapılan bildirimdeki süre içerisinde paranın iade edilmiş olmasına binaen, yukarıda belirtilen mevzuat ve emsal yargı kararlarına aykırı olarak Müvekkili kuruluştan talep edilen ve 03.11.2006 tarihinde ihtirazi kayıtla ödenen paranın, ödeme tarihinden itibaren işlemiş ve işleyecek yasal faizi ile birlikte Müvekkili Kuruluşa ödenmesini teminen işbu davayı ikame etme zorunluluğu doğduğunu ifade ederek; fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak üzere; Davalı Kurumca Müvekkili Kuruluşa ödenen para mesnedi Ankara 2.İdare Mahkemesi kararının Danıştay 10.Dairesi'nce bozulmuş olması ancak, henüz ihtilaf hakkında Mahkemesince davalı kurum lehine kesinleşmiş yeni bir karar ittihaz edilmemiş olmasına rağmen, Müvekkili Kuruluşça kendisine yapılan bildirimdeki süre içerisinde paranın iade edilmiş olmasına binaen hakkaniyet, mevzuat ve emsal yargı kararlarına aykırı olarak müvekkili Kuruluştan talep edilen ve 03.11.2006 tarihinde ihtirazi kayıtla ödenen paranın ödeme tarihinden itibaren işlemiş ve isleyecek yasal faizi ile birlikte davalı kurumdan alınarak Müvekkiline ödenmesine karar verilmesi istemiyle 13.11.2006 tarihinde adli yargı yerinde dava açmıştır.

1-b)Davacı vekili 2.4.2007 havale tarihli ıslah dilekçesi ile; işbu davanın ikamesinden sonra davalı Aydın Sigorta İl Müdürlüğü'nce müvekkili Kuruluşa yazılan 12.02.2007 tarih …/13055 sayılı yazıda; "Genel Müdürlükleri tarafından yapılan incelemede 506 sayılı Kanunun 80. maddesi gereği Kanuni faiz yerine gecikme zammı tahsil edilmesi gerektiği sonucuna karar verildiğinden 6.479,13.-YTL gecikme zammı tahakkuk ettirildiği, 03.11.2006 tarihinde ödenen 1.609,36.-YTL faiz düşüldükten sonra kalan 4.869,77.-YTL gecikme zammının da ödenmesi'nin talep edildiğini; müvekkili Kuruluşun faiz talep edilmemesi yönündeki taleplerinin reddedilmiş olması ve icra takibine maruz kalmamak üzere talep edilen bakiye 4.869,77.-YTL'nin de 28.02.2007 tarihinde Aydın Sigorta İl Müdürlüğü'ne ihtirazi kayıtla ödendiğini ifade ederek; davadaki talep miktarının 4.869,77.- YTL daha yükseltilmesini talep etmiştir.

1-c)Aydın 1. İş Mahkemesi, 27.03.2014 gün ve E:2006/1732, K:2014/116 sayı ile, uyuşmazlığın esasını inceleyerek; açılan davanın ispatlanamadığından reddine karar vermiş; davacı vekili tarafından temyiz edilmesi üzerine;

1-d)Yargıtay 10.Hukuk Dairesi: 9.6.2014 gün ve E:2014/11297, K:2014/14080 sayı ile,"(…) Bilindiği üzere, 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu (HUMK)'nun 76. maddesi (Hukuk Muhakemeleri Kanunu (HMK)'nın 33. maddesi) ve 4/6/1958 tarih ve 15/6 sayılı Yargıtay İçtihadı Birleştirme Kararı gereğince, bir davada ileri sürülen olayları izah davacıya, maddi olayların hukuki tavsifi, uygulanacak yasa maddelerini bulmak ve uygulamak mahkemeye ait olup bu husus aynı zamanda hakimin doğrudan görevidir. Hakim, tarafların hukuki nitelendirmesi ile bağlı olmayıp maddi vakıalarla bağlıdır. Dayanılan maddi olguların salt ilgili tarafça bildirilen içeriğine ve o tarafın bunlara yönelik hukuki nitelendirmesine bağlı kalınarak bir sonuca ulaşılması, yukarıda belirtilen usul kanunu düzenlemelerine uygun olmaz.

Mahkeme, önüne gelen uyuşmazlığın çözümüne yönelik olarak, hukuki nitelendirmeyi yaptıktan sonra, davaya konu edilen talebin dinlenilirliğini ve yasal koşullarını irdeleyecek, ortaya konulan deliller çerçevesinde yargılama yaparak, hukuka uygun olmak üzere nihai kararını verecektir.

Diğer taraftan, usul kuralları (görev konusu, hak düşürücü süre, kesin hüküm itirazı, harç ve maddi hata) kamu düzeni ile doğrudan bağlantılı olup, taraflar yararına usulü kazanılmış hak oluşturmamaktadır (Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun 15.03.1972 gün ve 1968/1-277-176, 01.03.1995 gün ve 1995/7-641-117, 23.01.2002 gün ve 2001/1-1010-2002/1, 12.07.2006 gün ve 2006/4-519-527 sayılı kararları, Baki Kuru, Hukuk Muhakemeleri Usulü-2001 Baskı, cilt 5, sayfa 4771 vd.). Diğer bir ifade ile görev, kazanılmış hakkın istisnalarındandır.

Bu bağlamda, idari nitelikteki bir davanın hukuk mahkemesine açılması halinde izlenecek sürece ilişkin 1086 sayılı HUMK., 6100 sayılı HMK. ile 2577 sayılı İdari Yargılama Usul Kanunu (İYUK)'nda birbirini tamamlayan düzenlemeler bulunmaktadır.

Davalı idare, hatalı yargı yolu nedeniyle yargılamanın bitimine kadar yargı yolu itirazında bulunabilir. HUMK. 7. maddesinde, yargı yolu itirazı halinde verilecek karar "görevsizlik kararı" olarak nitelendirmiş olup, burada ifade edilen görevsizlik kararı yargı yolunu değiştirici niteliktedir. Bu durum, HMK. 114 ve devamında dava şartı yokluğu nedeniyle usulden ret olarak belirtilmiştir.

Yapılan açıklamalar çerçevesinde; kapsamdışı personel için işsizlik sigortası primi alınmasına dair Kurum

işleminin iptali ve ödenen işsizlik sigortası primlerinin tahsili amacıyla açılan davada idare mahkemesinin, işlemin iptaline, SGK'ya başvurduğu 04.10.2001 tarihinden itibaren kesilen işsizlik sigortası primlerinin ödeme tarihlerinden yasal faizle birlikte iadesine ilişkin verilen karar sonrası; davacının işlemiş yasal faiziyle birlikte geri aldığı işsizlik sigorta primlerinin; (temyiz incelemesi sonucu Danıştay kararı gereğince davanın reddi sonrası) tekrar SGK'ya ödenmesinde gecikme zammı işletilip işletilmemesi işlemi; iptali istenen ilk idari işlemin devamı ve aynı nitelikte olduğu sonucuna ulaşılmış olup; bu yönde uyuşmazlığın çözüm yerinin idari yargı olması gerektiği gözetilmeksizin, yanılgılı değerlendirme sonucu davanın esasına girilerek yazılı şekilde karar verilmiş olması, usul ve yasaya aykırı olup bozma nedenidir.

O hâlde, davacı avukatının bu yönleri amaçlayan temyiz istemi kabul edilmeli ve hüküm bozulmalıdır.

SONUÇ: Temyiz edilen hükmün yukarda açıklanan nedenlerle BOZULMASINA…" karar vermiştir.

1-e) AYDIN 1.İŞ MAHKEMESİ: 9.9.2014 gün ve E:2014/283, K:2014/290 sayı ile, "(…) Mahkememizce yapılan yargılama sırasında, Yargıtay bozma ilamı usul ve yasaya uygun bulunduğundan uyulmuştur.

Mahkememizce yapılan yargılama sonunda, dosyada bulunan tüm kayıt ve belgelerden, yapılan araştırmalardan ve tüm dosya kapsamından; açılan davanın, davacı T. D. işletmeleri tarafından ödenen gecikme zammının yersiz olduğu iddiasını içeren istirdat davası olduğu anlaşılmıştır.

(…)

Dosyadaki tüm deliller birlikte değerlendirildiğinde, kapsamdışı personel için işsizlik sigortası primi alınmasına dair kurum işleminin iptali ve ödenen işsizlik sigortası primlerinin tahsili amacıyla açılan davada idare mahkemesinin, işlemin iptaline, SGK'ya başvurduğu 04.10.2001 tarihinden itibaren kesilen işsizlik sigortası primlerinin ödeme tarihlerinden yasal faizle birlikte iadesine ilişkin verilen karar sonrası; davacının işlemiş yasal faiziyle birlikte geri aldığı işsizlik sigorta primlerinin; (temyiz incelemesi sonucu Danıştay kararı gereğince davanın reddi sonrası) tekrar SGK'ya ödenmesinde gecikme zammı işletilip işletilmemesi işlemi; iptali istenen ilk idari işlemin devamı ve aynı nitelikte olduğu sonucuna ulaşılmış olup; bu yönde uyuşmazlığın çözüm yerinin idari yargı olduğu anlaşılmıştır.

Bu durumda, açılan davada, uyuşmazlığın çözüm yerinin İdari Yargı olması nedeniyle Mahkememizin görevsizliğine karar vermek gerektiği sonuç ve kanaatine varılmıştır.

HÜKÜM: Yukarıda açıklanan nedenlerle,

1-Açılan davada, uyuşmazlığın çözüm yerinin İdari Yargı olması nedeniyle Mahkememizin GÖREVSİZLİĞİNE

,

2-Davacının İdari Yargıda dava açmakta muhtariyetine,

Harç peşin alındığından yeniden harç alınmasına yer olmadığına…" karar vermiş, temyiz edilmesi üzerine Yargıtay 10.Hukuk Dairesince, 22.12.2014 gün ve E:2014/24035, K:2014/27572 sayı ile, "(…)2)HMK. nın 115. maddesi gereğince yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle davanın usulden reddine karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde karar verilmiş olması usul ve yasaya aykırı olup, bozma nedenidir.

Ne var ki, bu hususun düzeltilmesi, yeniden yargılama yapılmasını gerektirmediğinden, hüküm bozulmamalı, 01.10.2011 tarihinde yürürlüğe giren 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun geçici 3. maddesi yollamasıyla 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 438. maddesi gereğince düzeltilerek onanmalıdır.

SONUÇ: Hükümdeki "Mahkememizin görevsizliğine" ibaresi silinerek yerine "davanın usulden reddine" ibaresi yazılmasına ve hükmün bu şekli ile DÜZELTİLEREK ONANMASINA…" karar verilmiş ve Mahkeme kararı kesinleşmiştir.

2-a) Davacı vekili bu kez, Ankara 2. İdare Mahkemesi'nin 27/03/2003 gün ve E:2001/1648, K:2003/485 sayılı ilamının Danıştay 10. Dairesi'nin E:2003/3697, K: 2006/3738 sayılı ilamı ile bozulması nedeniyle Ankara 2. İdare Mahkemesi kararı gereği müvekkili kuruluşa ödenen paranın davalıya iadesi sırasında 31/10/2006 tarih, 85671 sayılı yazı ile faiz adı altında tahakkuk ettirilen ve müvekkil kuruluşça ihtirazi kayıtla ödenen 1,609,36.-TL ile 12/02/2007 tarih, 013055 sayılı yazısı ile gecikme zammı adı altında tahakkuk ettirilen ve müvekkili kuruluşça ihtirazi kayıtla ödenen 4.869,77.-TL olmak üzere toplam 6.479,13.- TL'nin ödeme tarihlerinden itibaren işlemiş ve işleyecek yasal faizi ile birlikte davalı kurumdan alınarak, müvekkili kuruluşa ödenmesine karar verilmesi istemiyle 27.2.2015 tarihinde idari yargı yerinde dava açmıştır.

2-b) Aydın 1.İdare Mahkemesi, 17.3.2015 gün ve E:2015/193, K:2015/170 sayı ile, 2577 sayılı Kanunun 15/1-a maddesi uyarınca davanın yetki yönünden reddine, dava dosyasının yetkili Ankara 2.İdare Mahkemesine gönderilmesine; dosyanın kayda alındığı Ankara 8.İdare Mahkemesi, 26.5.2015 gün ve E:2015/1135, K:2015/868 sayı ile, davanın Aydın İdare Mahkemesinin yetkisinde olduğundan bahisle, davanın yetki yönünden reddine; yetkili mahkemenin belirlenebilmesi için dava dosyasının 2577 sayılı Yasanın 15 ve 43. maddeleri uyarınca Danıştay'a gönderilmesine karar vermiş; Danıştay 10.Dairesi ise, 3.12.2015 gün ve E:2015/4663, K:2015/5525 sayı ile, davanın görüm ve çözümünde Aydın İdare Mahkemesinin yetkili olduğuna karar vermiştir.

2-c) Aydın 1.İdare Mahkemesi, 8.4.2016 gün ve E:2016/468, K:2016/454 sayı ile, süre aşımı yönünden davanın reddine karar vermiş, itiraz edilmesi üzerine İzmir Bölge İdare Mahkemesi, Altıncı İdare Dava Dairesince; 20.12.2016 gün ve E: 2016/156, K: 2016/537 sayı ile, "(…)Kurumun prim ve diğer alacaklarının tahsilinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usûlü Hakkında Kanunun uygulamasından doğacak uyuşmazlıkların çözümlenmesinde Kurumun alacaklı biriminin bulunduğu yer iş mahkemesi yetkilidir.

Yetkili iş mahkemesine başvurulması alacakların takip ve tahsilini durdurmaz."; 6183 sayılı A.A.T.U.H. Kanunun, "gecikme zammı, nispet ve hesabı" başlıklı 51. maddesinde, "Amme alacağının ödeme müddeti içinde ödenmeyen kısmına vadenin bitim tarihinden itibaren her ay için ayrı ayrı % 4 oranında gecikme zammı tatbik olunur. Ay kesirlerine isabet eden gecikme zammı günlük olarak hesap edilir..." kuralına yer verilmiştir.

Yukarıda anılan ve davalı idarenin iş ve işlemlerine yönelik açılacak davaların görüleceği yargı düzeni bakımından kurallarının "özel görev" kuralı olarak kabulü gereken yasa kuralları birlikte değerlendirildiğinde; davalı idarenin 4447 sayılı Yasadan kaynaklanan prim tahsilatına ilişkin görevleri sırasında anılan yasanın göndermede bulunduğu 5510 sayılı

Yasa kuralları uyarınca primlere ilişkin olarak 6183 sayılı Yasa kuralları uygulanarak tahsil edilen ya da tahsil edilmek istenen "gecikme zammı" yönünden açılacak davalarda adli yargı yeri olarak iş mahkemelerinin görevli olduğu açıktır.

Bu durumda; davalı idarenin 4447 sayılı Yasanın 46. maddesinde verilen görevinin bir gereği olarak; davacıya sonradan bozulan iptal kararı nedeniyle yersiz iade ettiği işsizlik sigortası primlerinden kaynaklanan alacağı için 6183 sayılı Yasanın 51. maddesi uyarınca hesapladığı ve tahsil ettiği "gecikme zammının" geri verilmesi (istirdat) istemiyle açılan davanın; aynı Yasanın göndermede bulunduğu 5510 sayılı Yasanın 88. maddesi uyarınca adli yargı düzeni içinde yer alan iş mahkemelerinin görevine girdiği açık olduğundan; davanın görev nedeniyle reddine karar verilmesi gerekirken; kabul koşulları bakımından daha sonra gelen süreaşımı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmesine yönelik itiraza konu Mahkeme kararında; usul kuralları bakımından hukuka uyarlık bulunmadığından kararın bozulması gerekmektedir." (…)denilmek suretiyle, itirazın kabulüne, Aydın 1. İdare Mahkemesi Hakimliğinin 08/04/2016 tarih, E:2016/468, K:2016/454 sayılı "davanın süreaşımı nedeniyle reddine" ilişkin görevsiz hakim tarafından verilen kararının bozulmasına, belirtilen gerekçeye uygun olarak yeniden bir karar verilmek üzere dava dosyasının mahkemesine geri gönderilmesine karar vermiştir.

2-d) AYDIN 1.İDARE MAHKEMESİ: 13.3.2017 gün ve E:2017/198 sayı ile,"(…) 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. maddesinde; idari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı açılan iptal davaları ile idari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları idari dava türleri arasında sayılmıştır.

İdare, idare hukuku alanında kamu gücüne dayalı olarak re'sen ve tek yanlı irade açıklaması sonucu tesis etmiş olduğu işlemlere, hukuk alanında yeni durumlar oluşturmasıyla idari işlem kimliği kazandırmakta ve kural olarak bu işlemler özel yasal düzenlemeler dışında, idari yargı denetimine tabi bulunmaktadır.

Diğer yandan; özel yasalarla belirlenen yöntem kuralları uyarınca fonksiyonel olarak idare tarafından yapılmış olmakla birlikte, yine özel yasalardaki özel görev kuralları uyarınca, itiraz ya da dava yolu adli yargı yerleri olarak gösterilen işlemlere yönelik olarak çıkarılacak uyuşmazlıkların görevli yargı yerinin de yine özel yasalardaki yargı yeri olacağı da tartışmasızdır.

Bu çerçevede, 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu'nun "işsizlik sigortasının amaç ve kapsamı ile yetkili, görevli ve sorumlu kuruluşlar" başlıklı 46. maddesinin 4. bendinde; "İşsizlik sigortası primlerinin toplanmasından Sosyal Sigortalar Kurumu,... görevli, yetkili ve sorumludur...", "işsizlik sigortası primleri ile sosyal güvenlik primlerine ilişkin hükümler" başlıklı 49. maddesinde, "İşsizlik sigortasının gerektirdiği ödemeleri, hizmet ve yönetim giderlerini karşılamak üzere, bu Kanunun 46 ncı maddesi kapsamına giren tüm sigortalılar, işverenler ve Devlet, işsizlik sigortası primi öder...

İşsizlik sigortası primleri ile ilgili olarak; 5510 sayılı Kanunun 80, 82, 86, 88, 89, 90, 91, 93 ve 100 üncü madde hükümleri uygulanır.

İşsizlik sigortası primlerinin toplanmasından, sigortalı ve işyeri bazında kayıtların tutulmasından, toplanan primler ile uygulanacak gecikme cezası ile gecikme zammının Fona aktarılmasından, teminat ve hak edişlerin prim borcuna karşılık tutulmasından, yersiz olarak alınan primlerin iadesinden Sosyal Güvenlik Kurumu görevli, yetkili ve sorumludur..."; anılan maddenin göndermede bulunduğu 5510 sayılı Sosyal Sigortalar Ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun "primlerin ödenmesi" başlıklı 88. maddesinde, "...Kurumun süresi içinde ödenmeyen prim ve diğer alacaklarının tahsilinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usûlü Hakkında Kanunun 51 inci, 102 nci ve 106 ncı maddeleri hariç, diğer maddeleri uygulanır. Kurum, 6183 sayılı Kanun'un uygulanmasında Maliye Bakanlığı ile diğer kamu kurum ve kuruluşları ve mercilere verilen yetkileri kullanır.

Yetkili iş mahkemesine başvurulması alacakların takip ve tahsilini durdurmaz."; 6183 sayılı A.A.T.U.H. Kanun'un, "gecikme zammı, nispet ve hesabı" başlıklı 51. maddesinde, "Amme alacağının ödeme müddeti içinde ödenmeyen kısmına vadenin bitim tarihinden itibaren her ay için ayrı ayrı % 4 oranında gecikme zammı tatbik olunur. Ay kesirlerine isabet eden gecikme zammı günlük olarak hesap edilir..." kuralına yer verilmiştir.

Yukarıda anılan ve davalı idarenin iş ve işlemlerine yönelik açılacak davaların görüleceği yargı düzeni bakımından kurallarının "özel görev" kuralı olarak kabulü gereken yasa kuralları birlikte değerlendirildiğinde; davalı idarenin 4447 sayılı Yasadan kaynaklanan prim tahsilatına ilişkin görevleri sırasında anılan yasanın göndermede bulunduğu 5510 sayılı Yasa kuralları uyarınca primlere ilişkin olarak 6183 sayılı Yasa kuralları uygulanarak tahsil edilen ya da tahsil edilmek istenen "gecikme zammı" yönünden açılacak davalarda adli yargı yeri olarak iş mahkemelerinin görevli olduğu açıktır.

Dava dosyasının incelenmesinden; davacı şirkette görev yapan kapsam dışı personel statüsündeki personel için işveren sıfatıyla işsizlik sigortası primi tahakkuk ettirilmemesine yönelik başvurunun reddine ilişkin işlemin, Ankara 2. İdare Mahkemesi'nin 27.03.2003 tarih ve E:2001/1648, K:2003/485 sayılı kararıyla iptali üzerine, davalı kuruma ödenen işsizlik sigortası priminin davacı şirkete iade edilmesinden sonra söz konusu mahkeme kararının Danıştay tarafından bozulması üzerine, davalı kuruma iade edilen işsizlik sigortası primine ilişkin Aydın Sigorta İl Müdürlüğü (Devredilen) tarafından tahakkuk ettirilen ve davalı kuruma ödenen gecikme zammı ile faizine ilişkin olarak davacı kurum tarafından Aydın 1. İş Mahkemesi'nde açılan davanın, anılan Mahkemenin 09/09/2014 tarih ve 2014/283 Esas-2014/290 Karar sayılı kararıyla görev yönünden reddedildiği ve kesinleştiği, sonrasında Aydın Sigorta İl Müdürlüğü (Devredilen) tarafından tahakkuk ettirilen ve davalı kuruma ödenen gecikme zammı ile faizi olmak üzere toplam 6.4789,13 TL'nin ödeme tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte ödenmesi talebiyle açılan davada, Aydın 1. İdare Mahkemesi'nin 17/03/2015 tarih, E:2015/193, K:2015/170 sayılı kararı ile 2577 sayılı İdari Yargılama Usul Kanunu'nun 36/a maddesi gereğince davanın yetki yönünden reddine karar verilerek dosyanın Ankara İdare Mahkemesi' ne gönderildiği, Ankara 8. İdare Mahkemesi Hakimliği'nin de 26/05/2015 tarih ve E:2015/1135, K:2015/868 sayılı kararıyla yetkisizlik kararı vererek dava dosyasını Danıştay'a gönderdiği, Danıştay Onuncu Dairesi'nin

3/12/2015 tarih ve E:2015/4663, K:2015/5525 sayılı kararıyla; davanın görüm ve çözümünde Aydın İdare Mahkemesi'nin yetkili olduğuna karar verilmesi üzerine dava dosyasının Mahkememize gönderildiği anlaşılmaktadır.

Bu durumda; davalı idarenin 4447 sayılı Yasa'nın 46. maddesinde verilen görevinin bir gereği olarak; davacıya sonradan bozulan iptal kararı nedeniyle yersiz iade ettiği işsizlik sigortası primlerinden kaynaklanan alacağı için 6183 sayılı Yasa'nın 51. maddesi uyarınca hesapladığı ve tahsil ettiği "gecikme zammının" geri verilmesi (istirdat) talebiyle açılan davanın; aynı Yasa'nın atıfta bulunduğu 5510 sayılı Yasa'nın 88. maddesi uyarınca adli yargı düzeni içinde yer alan iş mahkemelerinin görevine dahil olduğu sonuç ve kanaatine varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle; Mahkememiz Hakimliğinin Görevsizliğine, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine ve dosya incelenmesinin bu konuda Uyuşmazlık Mahkemesi'nce karar verilinceye kadar ertelenmesine…" karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Nuri NECİPOĞLU'nun Başkanlığında, Üyeler: Ali ÇOLAK, Ahmet Tevfik ERGİNBAY, Suna TÜRE, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Süleyman Hilmi AYDIN ve Birgül KURT'un katılımlarıyla yapılan 23.10.2017 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, idari yargı dosyasının Mahkemece, ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hâkim Taşkın ÇELİK'in, davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, davacı şirkette görev yapan kapsam dışı personel statüsündeki personel için işveren sıfatıyla işsizlik sigortası primi tahakkuk ettirilmemesine yönelik başvurunun reddine ilişkin işlemin iptali ve davacı şirketten tahsil edilen ödemelerin iadesine karar verilmesi istemiyle açılan ve İdare Mahkemesince işlemin iptal edilmesi nedeniyle davalı kuruma ödenen işsizlik sigortası priminin davacı şirkete iade edilmesinden sonra; anılan kararın Danıştay tarafından bozulması üzerine, davacı kuruluş tarafından, ödenen paranın davalı kuruma iadesi sırasında faiz ve gecikme zammı adı altında ihtirazi kayıtla ödenen bedelin iadesi istemiyle açılmıştır.

Adli ve idari yargı yerlerine ilişkin dava dosyalarının incelenmesinden; davacı şirkette görev yapan kapsam dışı personel statüsündeki personel için işveren sıfatıyla işsizlik sigortası primi tahakkuk ettirilmemesine yönelik başvurunun reddine ilişkin işlemin iptali ve davacı şirketten tahsil edilen ödemelerin iadesine karar verilmesi istemiyle, Ankara 2. İdare Mahkemesi'nde dava açıldığı, Mahkemece, 27.03.2003 tarih ve E:2001/1648, K:2003/485 sayı ile; dava konusu işlemin iptaline, davalıya başvurduğu tarihten itibaren davacı şirketten kesilen işsizlik sigortası primlerinin yasal faiziyle birlikte iadesine karar verildiği; bu karar üzerine, davalı kuruma ödenen işsizlik sigortası primlerinin davacı şirkete iade edildiği; Ankara 2. İdare Mahkemesi kararının temyiz edilmesi üzerine Danıştay 10.Dairesince 9.6.2006 gün ve E:2003/3697, K:2006/3738 sayı ile bozulduğu, bozma kararı üzerine Aydın Sigorta İl Müdürlüğünün 29.9.2006 tarih, 77702 sayılı yazı ile, Mahkeme kararı gereği iade edilmiş olan para ile birlikte, tahakkuk ettirmiş olduğu 1.609,36 YTL'nin de ödenmesini istediği; davacı Kuruluşun 20.10.2006 tarih, 3258-4432 sayılı yazı ile, tahakkuk ettirilen faize itiraz ettiği, ancak anılan İl Müdürlüğü'nün, 31.10.2006 tarih, 85671 sayılı yazı ile tahakkuk ettirilen faizin yatırılmasını yeniden istemesi üzerine, faiz adı altında talep edilen paranın 03.11.2006 tarihinde ihtirazi kayıtla ödendiği; idari yargıdaki yargılamanın sürdüğü esnada; davacı kuruluş tarafından, "henüz ihtilaf hakkında Mahkemesince davalı kurum lehine kesinleşmiş yeni bir karar ittihaz edilmediği, kendilerine yapılan bildirimdeki süre içerisinde paranın iade edilmiş olduğu ifade edilerek; hakkaniyet, mevzuat ve emsal yargı kararlarına aykırı olarak Kuruluşlarından talep edilmesi nedeniyle ödenen paranın davalı kurumdan alınarak kendilerine ödenmesine karar verilmesi istemiyle 13.11.2006 tarihinde adli yargı yerinde" dava açıldığı; davacı vekilinin daha sonra yeni bir dilekçe vererek idare tarafından talep edilen 4.869,77.- YTL gecikme zammını da ekleyerek talebini ıslah ettiği; yukarıda ayrıntılı biçimde anlatıldığı üzere; gerek adli yargı yerinde, gerekse de idari yargı yerinde bu davaya ilişkin olarak görevsizlik kararları verildiği; yargılama sürecinde dava dosyalarına giren çok sayıdaki bilgi ve belgeye bakıldığında; davacı tarafın talebinin, süresinde ödenmeyen primlere ilişkin gecikme zammının işletilip işletilmeyeceğine ilişkin olmadığı, esasen talebin, süresinde ve tam ödenen primlerin Mahkeme kararıyla davacı Kuruluşa iade edilmesinden sonra, Mahkeme kararının bozulmasına istinaden henüz Mahkemesince kesinleşmiş bir karar olmamasına ve temerrüde düşmeden iade edilen prim miktarına gecikme zammı, faiz uygulanıp uygulanmayacağına ilişkin bulunduğu; bu bağlamda, süresinde ödenmeyen primlere ilişkin işlemlerde (davanın açıldığı zamanda yürürlükte bulunan) uygulanan 506 sayılı Yasanın ilgili maddelerinin bu davada uygulama alanının bulunmadığı anlaşılmıştır,

Öte yandan; bakılan davaların, İdare Mahkemesi kararının Danıştay'ca bozulmasından sonra oluşturulduğu görülmekte ise de; adli ve idari yargı yerlerindeki yargılamaların sürdüğü esnada; Ankara 2. İdare Mahkemesinin davaya dayanak teşkil eden E:2001/1648, K:2003/485 sayılı kararının Danıştay 10. Dairesinin E:2003/3697, K:2006/3738 sayılı kararıyla bozulduğu, bu karar üzerine Ankara 2. İdare Mahkemesince bozma kararına uyularak yargılamaya devam edildiği, dosyanın E:2008/243 esas numarası aldığı ve 08/04/2008 tarihli, K:2008/669 sayılı karar ile 399 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede belirtilen istihdam türleri dışında (kapsam dışı personel) adı altında İş Kanuna tabi olarak çalıştırılan ve 506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa göre, sosyal güvenlik yönünden sigortalı kabul edilip, bu kurumla işkillendirilen davacı kuruluşun istihdam ettiği personelin ücretinden işsizlik sigortası primi kesilmesinde hukuka aykırılık görülmediğinden davanın reddine karar verildiği; bu kararın temyizi üzerine Danıştay 10. Dairesince, 16/07/2010 tarihli, E:2008/7988, K:2010/6096 sayı ile temyiz istemi reddedilerek Mahkeme kararının onandığı ve bu

suretle kesinleştiği görülmüştür.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun, "Kararların sonuçları" başlıklı 28.maddesinde; "1. (Değişik:10/6/1994-4001/13 md.) Danıştay, bölge idare mahkemeleri, idare ve vergi mahkemelerinin esasa ve yürütmenin durdurulmasına ilişkin kararlarının icaplarına göre idare, gecikmeksizin işlem tesis etmeye veya eylemde bulunmaya mecburdur. Bu süre hiçbir şekilde kararın idareye tebliğinden başlayarak otuz günü geçemez. (İptal cümle: Anayasa Mahkemesi'nin 10/7/2013 tarihli ve E.: 2012/107 K.: 2013/90 sayılı Kararı ile.)(…) (Ek cümleler: 21/2/2014-6526/18 md.; Değişik üçüncü ve dördüncü cümleler: 10/9/2014-6552/97 md.; İptal üçüncü cümle: Anayasa Mahkemesi'nin 25/11/2015 tarihli ve E.: 2014/86, K.: 2015/109 sayılı Kararı ile.) (…)[1] (İptal dördüncü cümle: Anayasa Mahkemesi'nin 2/10/2014 tarihli ve E.: 2014/149, K.: 2014/151 sayılı Kararı ile.)[2] (Ek cümle: 10/9/2014-6552/97 md.) (…) ancak disiplin hükümleri saklıdır.

2. (Değişik: 2/7/2012 - 6352/58 md.) Konusu belli bir miktar paranın ödenmesini gerektiren davalarda hükmedilen miktar ile her türlü davalarda hükmedilen vekalet ücreti ve yargılama giderleri, davacının veya vekilinin davalı idareye yazılı şekilde bildireceği banka hesap numarasına, bu bildirim tarihinden itibaren, birinci fıkrada belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde yatırılır. Birinci fıkrada belirtilen süreler içinde ödeme yapılmaması halinde, genel hükümler dairesinde infaz ve icra olunur.

3. Danıştay, bölge idare mahkemeleri, idare ve vergi mahkemeleri kararlarına göre işlem tesis edilmeyen veya eylemde bulunulmayan hallerde idare aleyhine Danıştay ve ilgili idari mahkemede maddi ve manevi tazminat davası açılabilir.

4. (Değişik: 21/2/2014-6526/18 md.) Mahkeme kararlarının süresi içinde kamu görevlilerince yerine getirilmemesi hâlinde tazminat davası ancak ilgili idare aleyhine açılabilir.

5. Vergi uyuşmazlıklarına ilişkin mahkeme kararlarının idareye tebliğinden sonra bu kararlara göre tespit edilecek vergi, resim, harçlar ve benzeri mali yükümler ile zam ve cezaların miktarı ilgili idarece mükellefe bildirilir.

6. (Değişik: 2/7/2012 - 6352/58 md.) Tazminat ve vergi davalarında idarece, mahkeme kararının tebliğ tarihi ile ödeme tarihi arasındaki süreye 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 48 inci maddesine göre belirlenen tecil faizi oranında hesaplanacak faiz ödenir. Ancak mahkeme kararının davacıya tebliği ile banka hesap numarasının idareye bildirildiği tarih arasında geçecek süre için faiz işlemez." denilerek; Danıştay, bölge idare mahkemeleri, idare ve vergi mahkemelerince verilen kararların uygulanmasına, ödeme yapılmaması halinde infazın nasıl olacağına, tazminat ve vergi davalarında faizin hesaplanmasına ilişkin hükümlere yer verildiği görülmüştür.

Konuya ilişkin mevzuat hükümleri ile somut olay birlikte irdelendiğinde; davanın İdare Mahkemesinin kararının Danıştay tarafından bozulması üzerine, İdare Mahkemesinin kararı gereğince davacı kuruluş tarafından ödenen paranın davalıya iadesi sırasında faiz ve gecikme zammı adı altında ihtirazi kayıtla ödenen bedelin iadesi istemiyle açıldığı anlaşılmaktadır. Uyuşmazlık konusu husus, tamamen idari yargı içinde başlayıp sonuçlanmıştır. Danıştay tarafından verilen bozma kararına uyan İdare Mahkemesi kararının temyiz incelemesinden geçerek kesinleşmesi karşısında, ortada, adli yargının görevine ilişkin açılmış bir dava bulunduğundan söz etmek olanaksızdır.

Belirtilen duruma göre, ilk idari işlemin devamı olup aynı nitelikleri taşıyan ve ondan bağımsız düşünülemeyecek olan uyuşmazlığın, idari yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Aydın 1.İdare Mahkemesinin 13.3.2017 gün ve E:2017/198 sayılı başvurusunun reddi gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde İDARİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Aydın 1.İdare Mahkemesinin 13.3.2017 gün ve E:2017/198 sayılı BAŞVURUSUNUN REDDİNE, 23.10.2017 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Nuri	Ali	Ahmet Tevfik	Suna
NECİPOĞLU	ÇOLAK	ERGİNBAY	TÜRE

Üye	Üye	Üye
Alaittin Ali	Süleyman Hilmi	Birgül
ÖĞÜŞ	AYDIN	KURT